

Home school ไม่เหมือน School อย่างไร ?

นำเสนอเมื่อ : 27 พ.ย. 2552

การศึกษาในยุคปัจจุบัน ไม่ได้มุ่งให้เด็กจดจำตามคำครูสอนอีกแล้ว

แหล่งเรียนรู้ไม่ได้จำเพาะเจาะจงต้องเป็นโรงเรียนอีกต่อไป

และพ่อแม่ก็สามารถเป็นครูได้

โดยวิถีธรรมชาติ พ่อแม่เป็นครูคนแรกของลูกมาแต่ไหนแต่ไร เมื่อลืมตาขึ้นมาดูโลก พ่อแม่เองที่เป็นครูสอนการดำรงชีวิตอย่างมนุษย์ เป็นผู้สอนให้เรียนรู้ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ แต่เมื่อยุคหนึ่ง ยุคที่การศึกษาเขามามีบทบาทกับชีวิต โรงเรียนได้รับหน้าที่อบรมสั่งสอนพ่อแม่ทำหน้าที่น้อยลง แล้วฝากความหวังทั้งหมดไว้กับโรงเรียนทั้งที่โรงเรียนก็อาจจะทำหน้าที่นั้นได้ทั้งหมด ทั้งยังพบว่าพ่อแม่ก็สามารถจัดการเรียนรู้ให้กับลูกไม่แพ้ครูที่โรงเรียน

Home school จึงเป็นทางเลือกหนึ่งให้กับพ่อแม่ได้มีสิทธิ์ในการจัดการศึกษาให้ลูกด้วยตนเอง และได้รับการยอมรับอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่ง Home school เป็นการจัดการศึกษาที่นิยมมากในตะวันตก เพราะเป็นจุดเริ่มต้นและแพร่ขยายไปยังประเทศอื่นๆ มีรายงานว่าปัจจุบันนี้ มีเด็กทั่วโลกที่เรียนอยู่กับบ้าน เกือบสามล้านคน โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกาไม่น้อยกว่าหนึ่งล้านคน และในอนาคตข้างหน้าสหรัฐอเมริกา อาจจะมีเด็กเรียนอยู่กับบ้าน หกล้านคน

เป็นเรื่องน่าสงสัยนะคะ ว่าทำไม Home school จึงได้รับความนิยมมากนัก

สำหรับต่างประเทศนั้นมีการวิจัยพบว่าพ่อแม่ส่วนใหญ่ที่เลือกการเรียนแบบ Home school ให้ลูก เพราะมองเห็นว่าโรงเรียนไม่สามารถตอบสนอง ความต้องการการเรียนรู้ของเด็กได้อีกต่อไปแล้ว ทั้งปัญหาทางสังคมมากมายก็ทำให้เด็กๆ ต้องเสี่ยงกับอาชญากรรมและภัยต่างๆ Home school จึงเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้พ่อกับแม่ใกล้ชิดกับลูกมากขึ้น ทั้งยังมีโอกาสเลือกเนื้อหาในหลักสูตรและสอนให้เหมาะกับลูก เพราะเด็กแต่ละคนย่อมมีพัฒนาการการเรียนรู้ที่ต่างกัน และการที่ไม่มีการเปิดเทอม ปิดเทอมก็ทำให้เด็กสามารถเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องและรักการเรียนรู้อยู่เสมอ เพราะในชีวิตจริงนั้นไม่ได้มีเพียงเรื่องราวในห้องเรียนหรือเนื้อหาในหนังสือเท่านั้น การได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงที่พ่อแม่จัดให้จึงเป็นประโยชน์กับเด็กมาก

▪ Home school ไม่เหมือน School อย่างไร

แม้ว่า Home school กับการเรียนในโรงเรียนจะมุ่งหวังให้เด็กได้พัฒนาตนเองและมีวิชาความรู้เหมือนกัน ต่างกันก็ตรงที่โรงเรียนมุ่งสร้างเด็กให้เป็นผู้รู้ ในขณะที่ Home school มุ่งให้ใฝ่รู้ ครูในโรงเรียนมีหน้าที่เป็นผู้ให้เด็กมีหน้าที่รับ แต่ Home school กลับเน้นให้เด็กหาความรู้ด้วยตนเอง แม้กระทั่งสื่อการเรียนต่างๆ ที่โรงเรียนเน้นหนังสือและการเรียนในห้องเรียน ส่วน Home school เน้นการเรียนที่มาจากชีวิตจริง

▪ การเรียนนอกหลักสูตร ไม่ใช่หลักสูตร

สำหรับประเทศไทยนั้น การจัดการเรียนรู้แบบ Home school เพิ่งเป็นไปในระยะเริ่มต้น แต่ก็เริ่มมีมาตรการรองรับการเรียน Home school ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ 2542 ระบุมาตราที่ครอบครัวสามารถจัดการเรียนรู้ได้ ซึ่งพ่อแม่ก็มีสิทธิประโยชน์ในการจัดการศึกษาให้เด็กด้วย เช่น ให้จัดตั้งศูนย์การเรียนโดยเอกชนได้ ให้ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน และสถาบันอื่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่จะต้องเป็นไปตามกฎของกระทรวง นอกจากนี้ พ่อแม่ยังสามารถได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ในด้านการให้อุปกรณ์ความรู้ ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษากับบุตรที่อยู่ในความดูแล ทั้งยังได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐในด้านการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่ก็ต้องเป็นไปตามกฎหมายกำหนด และศูนย์การเรียนก็สามารถกล่าวความได้ถึงหน่วยงานที่จัดการศึกษาออกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร สถาบันทางศาสนา โรงพยาบาล หรือสถาบันอื่นๆ

แต่อย่างไรก็ตามก็ยังเป็นเรื่องที่ต้องติดตามกันต่อไปอีกว่า มาตรการในทางปฏิบัติทั้งด้านการจดทะเบียนศูนย์การเรียนในบ้าน มาตรการการสนับสนุนทางวิชาการแก่พ่อแม่ การติดตาม ตรวจสอบมาตรฐานการศึกษา Home school จะเป็นไปอย่างรวดเร็วเพียงใด

▪ บ้านเล็กๆ ที่มีความรู้

แม้บ้านจะเป็นเพียงที่เล็กๆ ไม่มีคนเยอะแยะเหมือนในโรงเรียน แต่บ้านก็สามารถเป็นที่จัดการเรียนรู้ให้กับเด็กได้ หากคุณพ่อคุณแม่จัดหลักสูตรได้อย่างดี แล้วจะพบว่า Home school นั้นจะมีหลักสูตรไร้พรมแดนทีเดียว เพราะลูกจะได้สัมผัสกับชีวิตจริง ตารางกิจกรรมต่างๆ สามารถยืดหยุ่นตามเด็กได้ ซึ่งในวันหนึ่งๆ เนื้อหาที่ลูกเรียนอาจครอบคลุม ทั้งธรรมชาติวิทยา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ พลศึกษา สังคมศึกษา ภาษาไทย วิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ หรือ คณิตศาสตร์ ด้วย

นอกจากนี้การเรียนที่แบ่งเป็นช่วงเวลายังทำให้เด็กได้เป็นอิสระ
ไม่ได้มีการระบุเวลาเป็นคาบเหมือนในห้องเรียน ในขณะที่ยังมีแผนการสอนเหมือนกับในห้องเรียน

- **เปิดห้องเรียนในบ้าน พ่อแม่ต้องตั้งใจจริง**

ก่อนที่จะเริ่มต้นสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ประการสำคัญก็คือ การเข้าใจถึงหัวใจของสิ่งนั้นก่อน Home school เป็นการสอนในบ้าน คุณพ่อคุณแม่ทำหน้าที่หนักมาก คือต้องมีแผนว่าจะสอนอะไรลูก เพื่อให้ลูกได้รับประโยชน์จริงๆ และไม่จำเป็นต้องสอนแต่ในบ้านหรือขณะคะ การพาออกไปเรียนข้างนอก ไปเจอสังคม เรียนรูร่วมกับเด็กอื่นๆ ในโรงเรียนได้รวมไปถึง พ่อแม่ก็ไม่ได้ต้องสอนทุกวิชา อาจจ้างครูที่ถนัดวิชานั้นๆ มาสอนก็ได้ ซึ่งก็เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนแบบ Home school เหมือนกันค่ะ

คุณพ่อคุณแม่ จะต้องเข้าใจว่า เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนการสอนนั้น อาจไม่ต้องเป็นสาระหนักๆ อย่างที่เรียนในห้องเรียนก็ได้ การเรียนจากชีวิตประจำวันก็เป็นการเรียนรู้เหมือนกัน เช่น พาไปฟังเพลง เยี่ยมญาติๆ ออกกำลังกาย เขียนไดอารี่ ทำงานบ้าน หรือ ไปเที่ยว ก็เป็นการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาให้เด็กเป็นคนที่รักการเรียนรู้อุดมชีวิต

การจัดการเรียนรู้แบบ Home school คุณพ่อคุณแม่จำเป็นต้องทุ่มเทและเอาจริงเอาจังมากที่สุดทีเดียว เพื่อให้ลูกได้รับความรู้และประสบการณ์พร้อม แต่คุณพ่อคุณแม่ก็อาจนำแนวคิดของ Home school ไปใช้กับลูกโดยไม่จำเป็นต้องให้ลูกลาออกจากโรงเรียนมาเรียนแบบ Home school ก็ได้นะคะ คุณพ่อคุณแม่เพียงแค่นำมาประยุกต์ใช้กับลูกๆ บางทีจะเป็นการส่งเสริมพัฒนาการให้กับลูกน้อยได้มากแล้วค่ะ

(update 10 มีนาคม 2005)

[ที่มา... [นิตยสารบ้านที่รักคุณแม่ ปีที่ 11 สิงหาคม 2547](#)]

